הערל פרק שמיני יבמות עד.

ונוהגין. תרומה וכלכלה בשאר שני שבוע בכל שנות השמיטה אבל מעשר שני אין נוהג בג' וכו': **ור' מאיר היא דאמר.** בפרק יש מותרות (לקמן פה:) מעשר ראשון אסור לזרים לעניין ערלות נמי ממון: **אונן מותר בפרה.** דקדשי בדק הבית היא ולא קדשי מזבח ומצינו טבול יום מותר בה וכל שכן אונן: **מחוסר כפרה.** טומאה דבעיא קרבן כל שלא הביא כפרתו אסור בה דמחוסר מעשה הוא וכמי שטומאתו עליו דמי וכל שכן טבול יום דילה דאיכא תרתי אבל טבול יום דטומאת מת ושרץ מותר בה דשמשא ממילא ערבא ולאו מחוסר מעשה הוא הלכך כי כתיב [1]והזה הטהור על הטמא טהור מכלל שהוא טמא למישרי טבול יום אמת ולא ממחוסר כפורים: **ואם איתא.** דערל מותר במעשר ליתני וערל אסור בתרומה ומותר בפרה ובמעשר כדאמר לעיל (דף עב:) ערל שהזה הזאתו כשרה ומדלא תניה שמע מינה משום מעשר הוא דשבקה: **תנא דבי ר' עקיבא היא.** דאסר ליה נמי בפרה כדתני לעיל (שם) טומטום שקידש קדושו פסול ואוקימנן כרבי עקיבא: **ומאן תנא.** דלעיל דאכשר ערל בפרה ופליג עליה דרבי עקיבא כדקתני לעיל (שם) ערל שהזה הזאתו כשרה: הכי גרסינן **תנא דיוסף הכבלי היא.** מ"ק דיוסף הכבלי היא דאמר מחוסר כפורים כשר בפרה והא מתניתא דאוקימנא כרבי עקיבא קתני מחוסר כפורים פסול בפרה וכי היכי דפליג אמחוסר כפורים איכא למימר דאיהו פליג נמי עליה בערל לעיל: הכי גרסינן בתוספתא (דפרה פ"ד ה"ב) **שרפה אונן ומחוסר כפורים כשרה יוסף הכבלי אומר אונן כשרה מחוסר כפורים פסולה.** דכיון דמחוסר מעשה הוא עדיין טומאה עליו ולא קרינא ביה טהור: **תלתא ממנו כתיבי בפסח.** אל תאכלו ממנו גא (שמות יב) לא תותירו ממנו והנותר ממנו (שם): **ותלתא ממנו כמעשר.** לא אכלתי ולא בערתי ולא נתתי (דברים כו): **כח הכפור.** כאשם תשרופו (שמות יב) ליתן עשה אחד ל"מ לומר שאין לוקין עליו: **בקר שני.** דמלי למכתב והנותר ממנו באש תשרופו מאי עד בקר הא כתיב גרשא דקרא לא תותירו ממנו עד בקר אלא הכי קאמר והנותר לבקר הראשון שהוא יו"ט הממן עד בקר שני שהוא חול ושורפו לגמרן שאין שורפין קדשים ביו"ט. ותרוייהו בכילד לולין (פסחים דף פג:): **לכדרבי אבהו.** דאמר לעילא למישרי הדלקה בשמן של תרומה שנטמאה: **שמוסר לסופו.** ומע"ג דקיימא לן (שבת דף פו.) דסיכה כשתיה והיה ליה כמאן דשתי ליה בטומאה: **לא נתתי ממנו למת.** לעיל מיניה כתיב לא בערתי ממנו בטומאת וכתיב בתריה ולא נתתי ממנו למת כלומר מן המעשר טמא לא נתתי ממנו למת הא לחי דומיא דמת נתתי ומי זו נתינה משכחת במת הוי אומר זו סיכה וקדייקינן דכוותיה בחי שרי: **ואימא.** לא נתתי ממנו למת לא בסיכה קאמר אלא כך הוא מתודה לא קייתי ממנו אהרן ותבריכים למת אפילו כשנטמא דלא יכולתי לאוכלו ולא שייתיו לדבר שאינו לאכילה והוא דרכי המת הא לחי דומיא דמת נתתי ואשמועינן דאף על גב דמעשר טהור לא ניתן אלא לאכילה ושתיה וסיכה אם נטמא מותר לחללו לקנות ממנו תלוש: **מופנה מצד אחד.** דהוא דפסח מופנה לגזירה שוה אבל דמעשר כולהו תלתא אצרכת להו: **הניחא למאן דאמר.** פלוגתא דרבי ישמעאל ורבנן היא בהמפלת בחמ' נדה (דף כב:): **כך דרכי אבהו.** דמפיק חד ממנו למישרי הדלקה בשמן תרומה שנטמאת מדרב נחמן נפקא:

בזרעו

ונוהגין בשאר שני שבוע ואין להם פדיון מה שאין כן במעשר ש"מ ת"ש נשתיירו בו ציצין המעכבין את המילה הרי זה אינו אוכל לא בתרומה ולא בפסח ולא בקדשים ולא במעשר מאי לאו מעשר דגן לא מעשר בהמה מעשר בהמה היינו קדשים וליטעמיך מי לא תנן פסח וקתני קדשים בשלמא פסח וקדשים צריכי דאי תנא פסח משום דערלות בפסח כתיבא אבל קדשים אימא לא ואי תנא קדשים ה"א מאי קדשים פסח אלא מעשר בהמה למה לי [6] אלא מעשר ראשון [6]ור' מאיר היא דאמר מעשר ראשון אסור לזרים ת"ש מדתני ר' חייא בר רב מדפתי ערל אסור בשתי מעשרות מאי לאו אחד מעשר דגן ואחד מעשר בהמה הבא נמי מעשר ראשון ור' מאיר ת"ש אונן אסור במעשר ומותר בתרומה ובפרה טבול יום אסור בתרומה ומותר בפרה ובמעשר מחוסר כפורים אסור בפרה ומותר בתרומה ובמעשר ואם איתא ניתני ערל אסור בתרומה ומותר בפרה ובמעשר האי תנא דבי רבי עקיבא היא דמרבי ליה לערל כתמא דתניא [7]רבי עקיבא אומר [1]איש איש לרבות את הערל ומאן תנא [א] דפליג עליה דרבי עקיבא תנא דרבי יוסף הכבלי היא דתניא [8]א שרפת אונן ומחוסר כפורים כשרה רבי יוסף הכבלי אומר אונן כשרה מחוסר כפורים פסולה ואף ר' יצחק סבר ערל אסור במעשר דא"ר יצחק מנין לערל שאסור במעשר נאמר ממנו במעשר ונאמר ממנו בפסח מה ממנו האמור בפסח ערל אסור בו אף ממנו האמור במעשר ערל אסור בו מופני דאי לא מופני איכא למיפרך מה לפסח שכן חייבין עליו משום פיגול ונותר וטמא לאי אפנויי מופני מאי מופני [9]אמר רבא א"ר יצחק תלתא [2]ממנו כתיבי בפסח חד לגופיה וחד לגזירה שוה וחד למאן דאמר בא הכתוב ליתן לך עשה אחר לא תעשה [10]איידי דכתיב נותר כתיב נמי ממנו ולמאן דאמר ליתן לו בקר שני דכתיב עד בקר כתיב נמי ממנו תלתא [3]ממנו כתיבי במעשר חד לגופיה וחד לדרבי אבהו א"ר יוחנן וחד לדריש לקיש דאמר ריש לקיש א"ר סמיא מנין למעשר שני שנטמא שמותר לסוכו שנאמר [3]ולא נתתי ממנו למת למת הוא דלא נתתי הא לחי דומיא דמת נתתי איזה דבר ששוה בחיים ובמתים הוי אומר זו סיכה מתקיף לה מר זוטרא [11]ואימא ליקח לו ארון ותכריכים אמר רב הונא בריה דרב יהושע ממנו מגופו רב אשי אמר לא נתתי דומיא דלא אכלתי מה להלן מגופו אף כאן מגופו ואכתי מופנה מצד אחד הוא הניחא למאן דאמר [12]למדין ואין משיבין אלא למ"ד למדין ומשיבין מאי איכא למימר הך דרבי אבהו מדרב נחמן אמר רבה בר אבוה נפקא [13]דאמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה מאי דכתיב [1]ואני הנה נתתי לך את משמרת תרומותי [14]בשתי תרומות הכתוב מדבר אחת תרומה טהורה ואחת תרומה טמאה ואמר רחמנא לך שלך תהא להסקה תחת תבשילך: וכל הטמאים כו': מנא הני מילי א"ר יוחנן משום ר' ישמעאל אמר קרא [1]איש איש מזרע אהרן והוא צרוע או זב וגו' [15]אי זהו דבר ששוה

בזרעו

אונן מותר בפרה. דלא גרע מטבול יום ואע"ג דאונן אסור במעשר וטבול יום מותר היינו לאכילה אבל לנגיעה תרוייהו שרי: **הכי** גרים בקונטר' **שרפת אונן ומחוסר כפורים בשרה וגרים** נמי תנא דיוסף הכבלי היא. ומדקדק דמדפליג אתנא דלעיל דממחוסר כפורים הוא הדין בערל דכשר וקשה לר"י דמה ענין זה אצל זה דמשום דמכשר ממחוסר כפורים (ב) לא יכשיר בערל ועוד דליתי מברייתא דלעיל דמכשרא בהדיא ערל או מדרבי אליעזר גרים פירקין (דף ע.) דלא מרבה ערל כי טמא ולספרים דגרסי הכא שרפת ערל ומחוסר כפורים פסולה יוסף הכבלי אומר ערל כשרה ממחוסר כפורים פסולה וגרסינן יוסף הכבלי היא הוה ליתי דמייתי מהכא ולא מההיא דלעיל דניחא ליה לאיתויי שם התנא דמכשר בהדיא אבל אמר ר"י דאי אפשר לגרוס כן דבפ"ב דזבחים (דף יח:) מוכח דיוסף הכבלי ורבנן פליגי ממחוסר כפורים וגרסינן נמי אונן במקוש ערל ואר"י דאי הוה גרסינן כגירסת הקונט' והוה גרסינן כאן וכזבחים (דף יח:) ערל בהדי אונן הוה ליתי: **מה לפסח כו'.** ה"מ למימר שכן (ג) פנקעב"ם:

חד לגופיה. א) אל תאכלו ממנו ה"א דאמלות ומרוחים (ד) דכתב לעיל קאי: **מנין למעשר שני שנטמא שמותר** לסוכו. דס"ד דאסור משום שמבער בטומאה: **ליקח לו ארון** ותכריכים. אע"ג דבהדיא דרשי ליה להכי בתם' מעשר שני (פ"ה מי"ב) הכא (ה) פריך דלמא דוקא להכי הוא דאתא אבל סיכה אסורה לפי שמבערו בטומאה ומשני דממנו מגופו דמשמע נמי סיכה: **תהא** להסקה תחת תבשילך. אע"ג דבפרק כל פסולי המוקדשים (בכורות דף לד. ושם) מוקי לה בתרומה תלויה דבעיא שימור במסקנא לא קאי התם הכי מ"מ התם דריש ממשמרת דלא קאי אטמאה אבל לן קאי אכולהו תרומות:

מיגה

מסורת הש"ס

ה) [לקמן פה: פי. כתובות כי.], ב) [לעיל ע. יח"נ], ג) זבחים יח:, ד) [לעיל עא. ע"ש פסחים לו. ע"ש], ה) [לעיל נד: רש"נ], ו) [גר' תוס' כ"מ נב. ד"ה והן נכסי ותוס' לעיל עב. ד"ה נכסין], ז) [לעיל ע: וש"נ], ח) שבת כה. בכורות לד., ט) [שבת כי.], י) מכות יד:, כ) [במדבר יט], ל) [דף עב:].

תורה אור השלם

1. איש איש מזרע אהרן והוא צרוע או זב בַּקֳּדָשִׁים לֹא יֹאכַל עַד אֲשֶׁר יִטְהָר וְהַנֹּגֵעַ בְּכֹל טֻמְאַת נָפֶשׁ אוֹ אִישׁ אֲשֶׁר תֵּצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זָרַע:
ויקרא כב ד

2. אֶל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשֹׁל מְבֻשָּׁל בַּמָּיִם כִּי אִם צְלִי אֵשׁ רֹאשׁוֹ עַל כְּרָעָיו וְעַל קִרְבּוֹ: וְלֹא תוֹתִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר וְהַנֹּתָר מִמֶּנּוּ עַד בֹּקֶר בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹפוּ:
שמות יב ט-י

3. לֹא אֲכַלְתִּי בְּאֹנִי מִמֶּנּוּ וְלֹא בִעַרְתִּי מִמֶּנּוּ בְּטֻמְאָה וְלֹא נָתַתִּי מִמֶּנּוּ לְמֵת שָׁמַעְתִּי בְּקוֹל יְיָ אֱלֹהָי עָשִׂיתִי בְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתָנִי: דִּבְרֵי כוּ יד
4. וַיְדַבֵּר יְיָ אֶל אַהֲרֹן וְאֲנִי הִנֵּה נָתַתִּי לְךָ אֶת מִשְׁמֶרֶת תְּרוּמֹתָי לְכָל קָדְשֵׁי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ נְתָתִים לְמָשְׁחָה וּלְבָנֶיךָ לְחֹק עוֹלָם:
במדבר יח ח

הגהות הב"ח

(א) גמ' דהתם למה לי (אלא) מעשר תו"מ. וג"כ ס"ה ודלמא מעשר כו': (ב) תוס' ד"ה הכי גרים וכו' כמחוסר כפורים יכשיר כל"ל ותיבת לא נמחק: (ג) ד"ה מה וכו' שכן סנקע"ב כל"ל ואות סמ"ך נמחק: (ד) ד"ה חד וכו' ומרוחים דלעיל קאי כל"ל ותיבת דכתב נמחק: (ה) ד"ה ליקח וכו' הכא הכי פריך:

הגהות הגר"א

[א] גמ' ודפליג עליה דר' עקיבא) תא"ת (וכמה דתקו מה המפרשים):

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] תוס' ד"ה חד לגופיה וכו'. נ"ב עי' מנחות נח ע"ב תוס' ד"ה אין לוקין וכו' ודו"ק:

עין משפט נר מצוה

נה א מי' פ"ד מהלכות פרה אדומה הל' יד:
נו ב מי' פ"ג מהל' תרומות הלכה יד ומ"ש הלכה ג ומ"ש י"ד סימן שלא פניף יט:

תוספות ישנים

תלתא ממנו כתיבי במעשר חד לגופיה למעבד מעשר ראשון שמוסר בתנינות: **ואימא** ליקח לו ארון ותכריכין פ"ל רב הונא כר יהושע ממנו מגופו ותימה דהאמת כך הוא דדרשינן כתפנוים לא נתתי ממנו למת ליקח לו ארון ותכריכין ל"ל דה"ק ואימא ליקח לו ארון ותכריכין דוקא. ת"ל רב הונא ממנו כתיב ומפלי מגופו וכ"ם ליקח לו ארון ותכריכין דאסור אחת תרומה טהורה ואחת תרומה טמאה. ותימה דהתם גמרא כל פסולי המוקדשין אמרינן אחת תרומה טהורה ואחת תרומה מליה ר"ל דהא והא תרומה אמרינן דמריבי בשמרת תרומה דמריבי דקאי אטמאה דהא לא שייך בטמאה שמור דלגרפה אצלא. אבל הכא דר"ל דאמר רחמנא לשקה תחת תבשילך קא דרים אחת תרומה טהורה ומטמאה יחד דאיכא אליה לאי מצוה בטרפה אלא תולין ולא שורפין:

מוסף רש"י

איש איש. מזרע אהרן והוא צרוע או זב. **לרבות** את הערל. שהוא בטומאת שלא יאכל תרומה אם כהן הוא (חגיגה ד:) דבאמת קבל תרומה כתיב, דכתיב ובא השמש וטהר ואחר יאכל מן הקדשים ואיהו תרומה דבני ליה בהערב שמש (לעיל ע.). **שרפת אונן ומחוסר כפורים.** נפרה אדומה קאי, בשורה. דקדשי בדק הבית היא ואין אונן אסור בה, דלא כתיבי הבר קראי אלא בקדשי מזבח (זבחים יז:). למדין ומשיבין. נזרה שוה שאינה מופנה מצד אחד מלא מלד אחד למדין ממנה אם אין להשיב, אבל אם יש להשיב משיבין (שבת קלא. ולעיל ע.).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com